

Profesionální atletika
(od helénismu po Řím)

**Diadochenreiche 301 v. Chr.
nach der Schlacht bei Ipsos**

- Reich des Lysimachos
- Reich des Kassander
- Reich des Ptolemaios
- Reich des Seleukos
- Grenzen der Satrapien um 323 v. Chr.
- Einflußgebiete in helleren Farbstufen

Helénismus

- výrazná profesionalizace (žoldnéřství)
- nová *γυμνάσια, στάδια* a hry
- nebyla obnovena původní řecká gymnastika
- přelom 3. a 2. století př. Kr. zvýšení počtu her
 - všeřecké 20+
 - místní 100+
 - ukázka honosnosti, chlubitivosti a komerce

Nové hry

Helénismus

- **Isolympijské hry** = ekvivalent či část série OH
- některé IOH byly rovny jejich modelům v kategoriích, jiné v cenách atd.
- **ptolemaie** (Alexandrie)
- **eumenie** (Sardy)
- **níkéforie** (Pergamon)

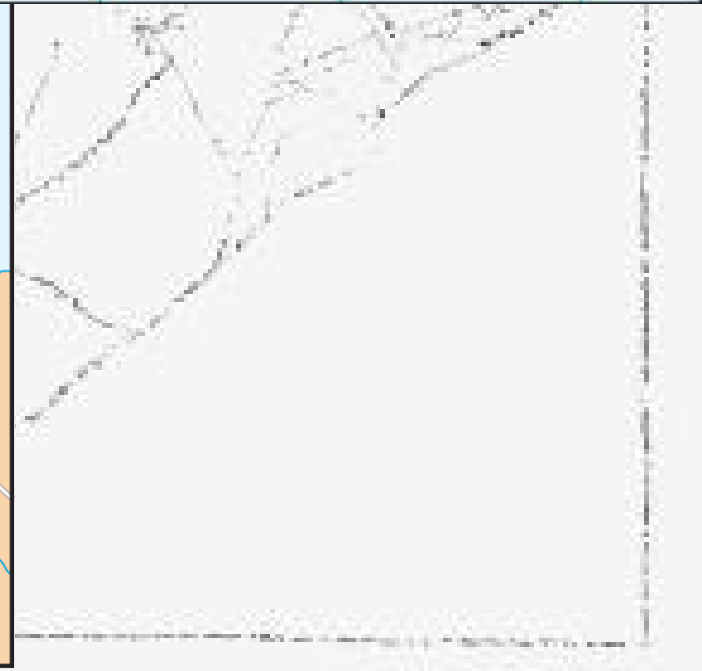
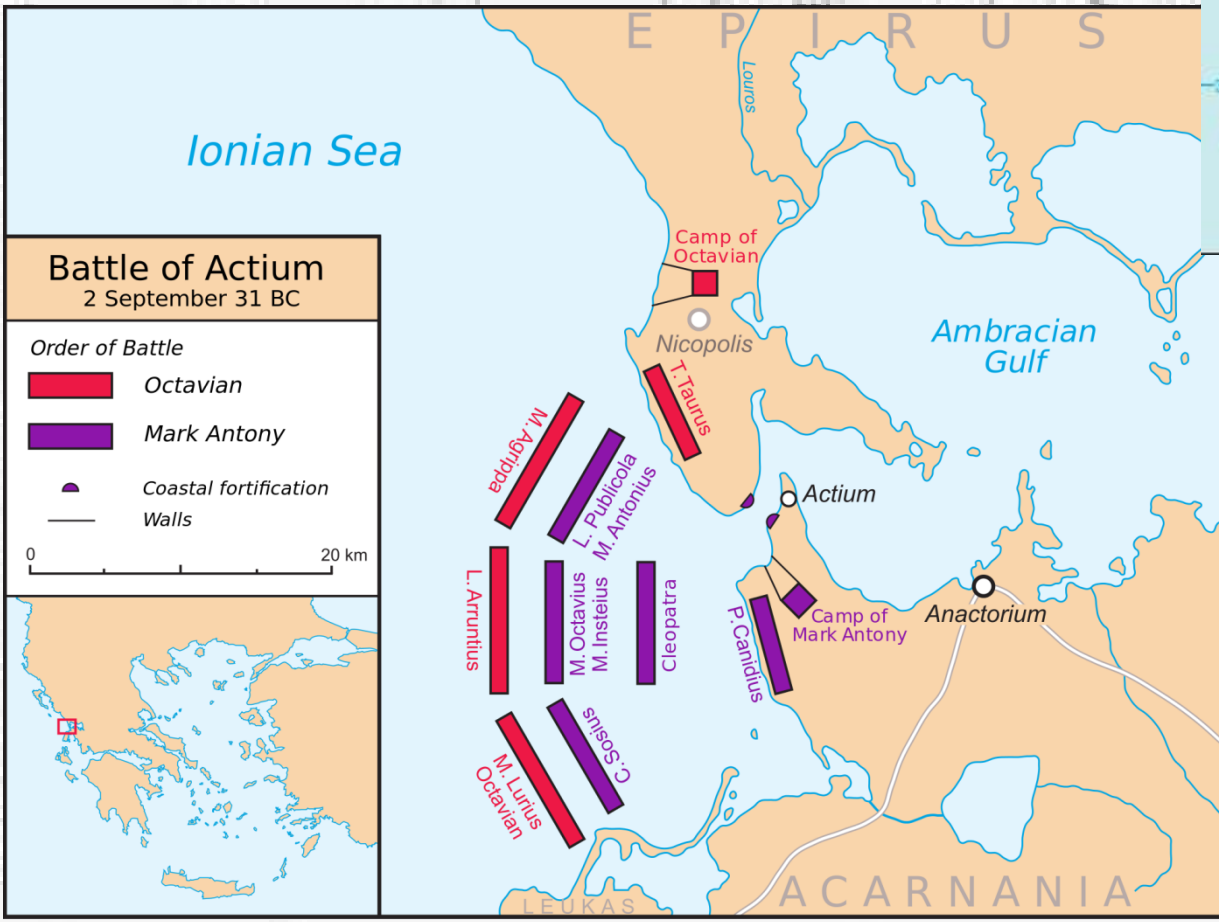
Ptolemaie

- Isoolympijský status – král Ptolemaios II.
- Jím ustaveny k poctě jeho otce
- Roku 279 BC, byly první **Ptolemaie** slaveny v Alexandrii.
- šlo o první iso-olympijské hry
 - staly se modelem pro stovky podobných her na helénistickém východě
- Pt. nepodporoval hry mimo jeho království
 - vyjmutí z daňové povinnosti

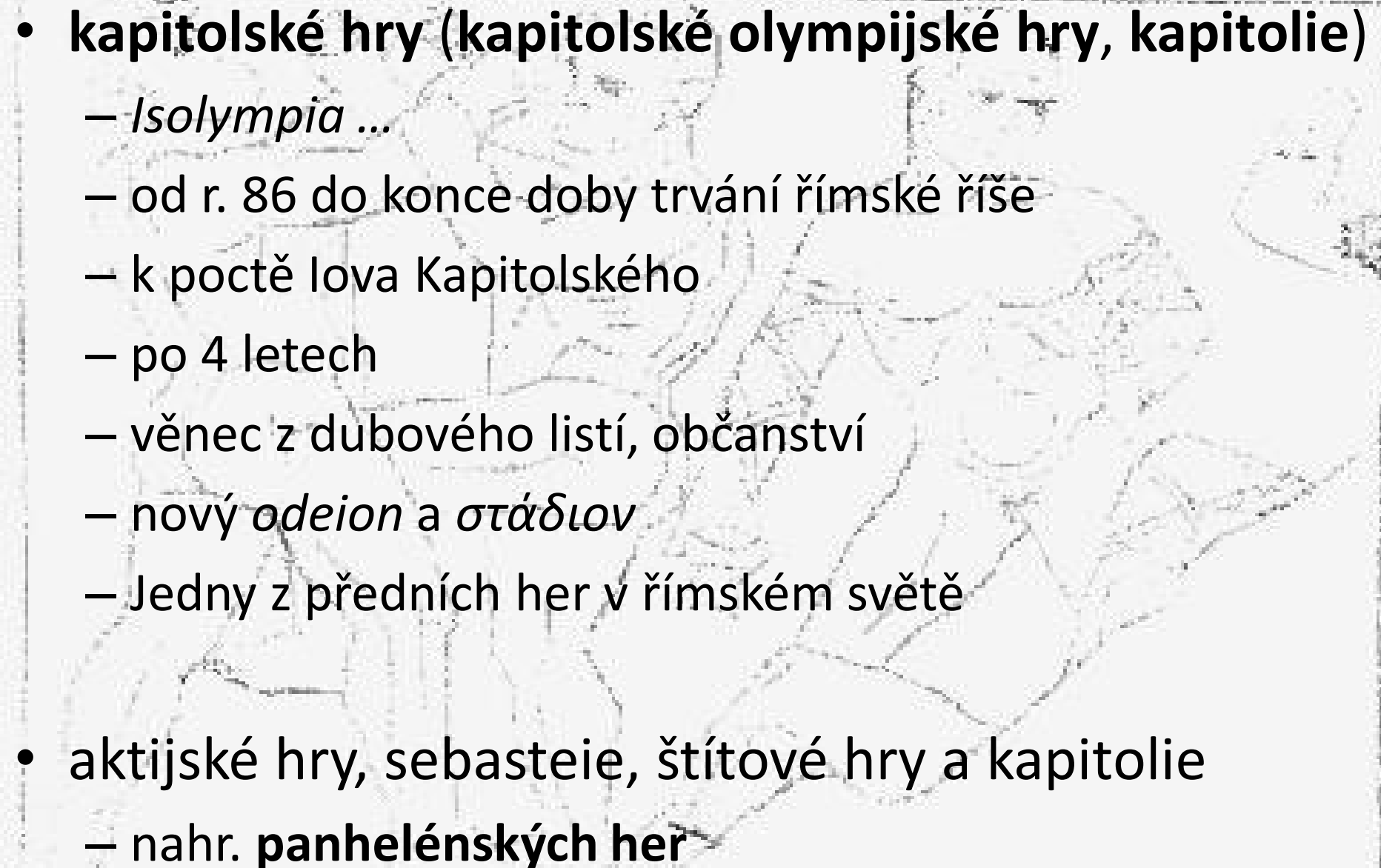
Římská říše

- hry pro zdraví Caesara
- ludi Acitiaei – od r. 28 do 4. století
 - Apolón

-
- **hry v Naples**
 - 2 AD k poctě Augusta
 - Pokr. Claudius, Nero, Domitian
 - Gymnický, hippický, múzický (peníze) a dramatický agón
 - Ženy dromos
 - **sebasteie**
 - v Sebastě u Neapole
 - Augustus
 - *Italika Romaia Sebasta Isolympia*
 - **Neronie (Nerovy hry)** – r. 60 a 65
 - **hry na věčnost říše**
 - Neronova účast na obojích, Olympia ...
 - **štitové hry v Argu**
 - oslava Héry

-
- **kapitolské hry (kapitolské olympijské hry, kapitolie)**
 - *Isolympia ...*
 - od r. 86 do konce doby trvání římské říše
 - k poctě Iova Kapitolského
 - po 4 letech
 - věnec z dubového listí, občanství
 - nový *odeion* a *στάδιον*
 - Jedny z předních her v římském světě
 - aktijské hry, sebasteie, štítové hry a kapitolie
 - nahr. **panhelénských her**

2. století

- **hry v:**
 - Itálii
 - jižní Galii
 - severní Africe ...
- **Traianie**
- císař **Hadrián** v Athénách
- **140-144**
 - rekonstrukce panathénajského *στάδιον*
 - Héródés Attický

přelom 2. a 3. století

- 300 + her

Nápis s 8 věnci ukazuje několik her: (z L do P) :

OH

Kapitolie v Římě

hry v Naples

Aktijské hry

Efesos

Smysrna

Pergamon

Místní olympijské hry

- Adana
- Alexandria
- Anazarbos
- Antioch
- Apamea
- Aphrodisias
- Athens
- Attaleia
- Beroia
- Cyzicus
- Damascus
- Dion
- Ephesus
- Epidaurus
- Hierapolis
- Magnesia
- Nicaea
- Pergamon
- Prusa ad Olympum
- Prusias ad Hypium
- Sardis
- Side
- Smyrna
- Taba
- Tarsus
- Tegea
- Thyateira
- Tralles
- Tyre
- Bostra
- Sparta

BEROEA

DION

EPIDaurus

ATHENS

TEGEA

SPARTA

Cyzicus

Pergamon

Smyrna

Magnesia

Ephesus

Tralleis

Hierapolis

Aphrodisias

Attaleia

Tabai

Prusa Prusias

Thyateira Anazarbos
Adana

Tarsus Antioch

Damascus

Tyre

Bostra

Alexandreia

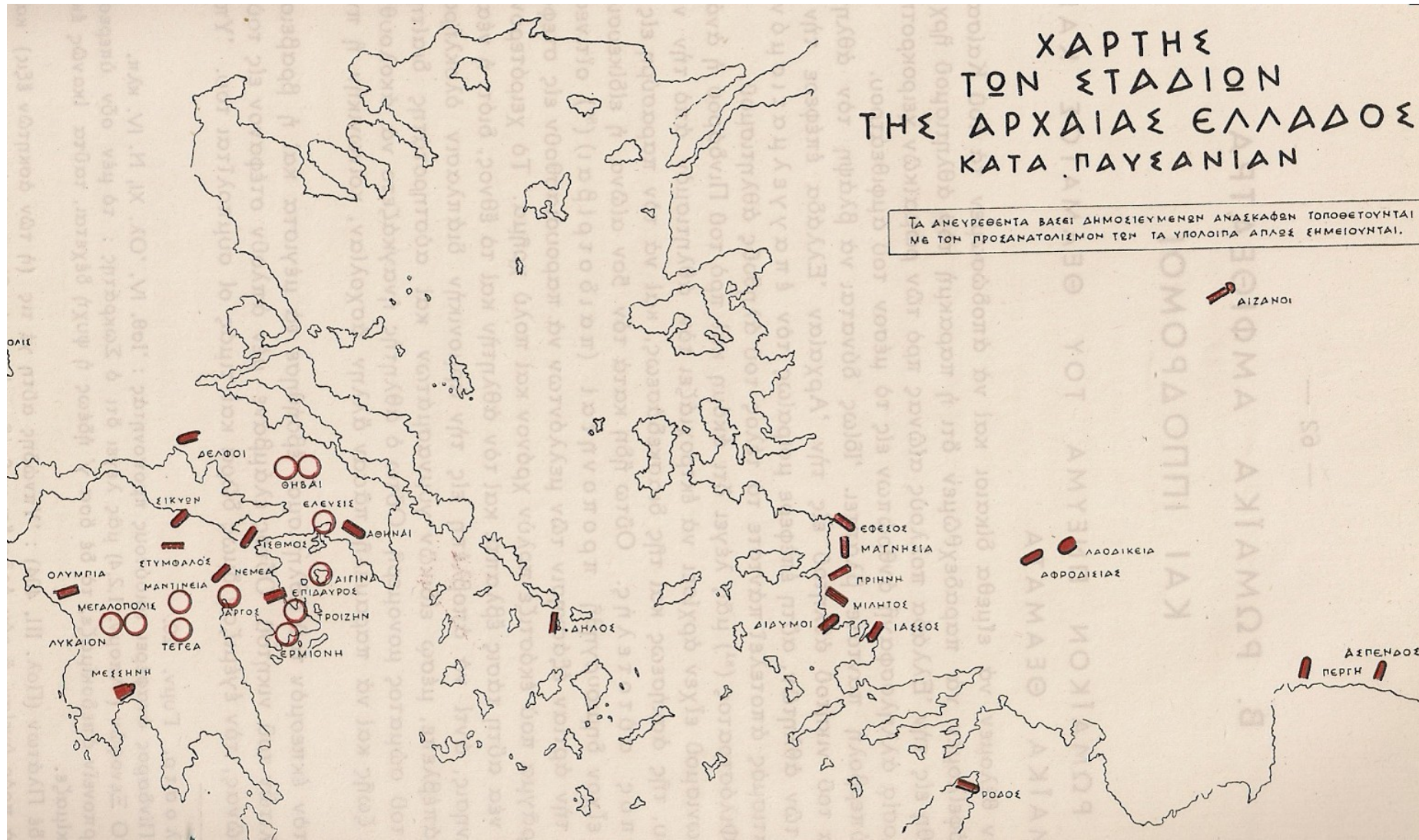
Β' ΕΚΔΟΣΙ'

Data lokálních OH

- Adana (1st cent. AD)
- Alexandria (176 AD?)
- Anazarbos (117-138 AD)
- Antioch (27 BC – 14 AD)
- Apamea (361 or before)
- Aphrodisias (268 AD)
- **Athens** (6th cent. BC)
- Attaleia (260 or before)
- Beroia (242 AD)
- Cyzicus (135 AD)
- Damascus (after 27 BC?)
- **Dion** (ca 420 –400 BC)
- Ephesus (1st cent.)
- Epidaurus (1st cent.)
- Hierapolis (249 or before)
- Magnesia (268 or before?)
- Nicaea (?)
- Pergamon (129 AD)
- Prusa ad Olymum (268 AD)
- Prusias as Hypium (1st Cent.)
- Sardis (235 or before)
- Side (232 or before)
- Smyrna (117-138 AD)
- Taba (268 AD)
- Tarsus (117-138 AD)
- **Tegea** (2nd cent. BC ?)
- Thyateira (260 AD)
- Tralles (60 AD)
- **Tyre** (2nd cent.re-founded 27 BC)
- Bostra (2nd-3rd cent. AD)
- Sparta (3rd cent. AD)

Μαπα stadionů

(Pausanias)

Stadiony v MA

Stadion of Ephesus

Stadion of Aphrodisias

Program lokálních OH

- **hippický agón** nebyl pravděpodobně zahrnut
- z **gymnického agónu** byla zahrnuta většina či všechny soutěže
- byl zahrnut **múzický agón**
- absentují odkazy **nsoutěže chlapců** a
- někdy byly zahrnuty soutěže **múzické, dramatické a řečnické** (e. g. Antioch, Dion, Ephesus...)

Soutěže na lokálních OH

- **Adana** (Pythian flute playing contest)
- Alexandria (pankration - men)
- **Anazarbos** (pankration-men, Pythian flute playing contest)
- **Antioch** (pankration, boxing, races, competitions in music, drama and poetry)
- Athens (**anthippasia**, pentathlon, pankration, boxing)
- Beroia (Heralds)
- Cyzicus (Heralds)
- Damascus (pankration – men)
- **Dion** (music contests)
- **Ephesus** (dolichos, heralds, wrestling, pankration)
- Epidaurus (Heralds)
- **Smyrna** (Heralds, pankration, wrestling)
- **Tarsus** (Pythian flute playing contest)
- Tralles (dolichos, pankration-men)
- Tyre (pankration – men)

Nejstarší lokální OH

- Athény
 - ustaveny Peissistratem roku 530 BC
 - Hadrian je znovuobnovil v roce 131 AD
- Tyros (Heracleia Olympia)
- Tegea

Antiochie v Sýrii

- založena na 4. století BC
- velká metropole – 3. největší město světa
- Obyvatelé A. známí kvůli své zanícené zálibě pro sport a sportovní a divadelní diváctví

Antiochské olympijské hry

- založeny **Augustem** (27-14 AD).
- reorganizovány v roce 181 AD císařem **Commodem**
- Antiochijští si koupili povolení od **Elis** k pořádání Olympijských her
- zrušeny **Justinem I.**, roku 521 AD

- 1x za **4 roky**
- červenec a srpen
- vítěz – **olivová koruna**
- **zasvěcení:**
 - Zeus Olympjský
 - Hérakles
 - Apolón
- soutěže i v **hudbě, dramatu, básnictví**
- rozhodčí **hellanodikai**
- trvaly **45 dní**
- **muži i ženy**, ale zvlášt'

Ženské isoolympijské hry?

- *“There were also [in Antioch] virgin girls who practised philosophy and who were present under a vow of chastity, competing, **wrestling** in leggings, **running**, declaiming and **reciting** various Hellenic hymns. These women fought against women and the competition was fierce whether in the wrestling, the races or the recitation”*

Malalas, *Chronographia*, 12.10

cca 6. století AD

Koexistence olympijských a pýthijských her

- Tralles

- OLYMPIA PYTHIA, OLYMPIA AUGUSTEIA PYTHIA, OLYMPIA, PYTHIA

- Thyateira

- AUGUSTEIA PYTHIA HADRIANIA OLYMPIA

- Perge

- OLYMPIA PYTHIA HIEROS

Efezské olympijské hry

ΕΦΕΣΙΩΝ ΜΟΝΩΝ ΑΠΑΣΩΝ// ΤΕΤΡΑΚΙ
ΝΕΩΚΟΡΩΝ; na hraně desky,
Ο[ΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ]ΑΓΩΝ; uvnitř věnce,
ΟΛΥΜΠΙΑ; nápisy uvnitř 3 výherních
nádob, **ΕΦΕΣΙΑ**; **ΑΔΡΙΑΝΑ**; **ΠΥΘΙΑ**.
Deska, na níž jsou 3 výherní nádoby a
věnec; pod deskou amfora a 2 větve

Hadrian (117-138 AD). Cistophorus. Obv. HADRIANVS AVG COS III P P. Bust of emperor. Rev. **IOVIS OLYMPIVS**

Pergamské olympijské hry

Makedonské olympijské hry

- Účast krále Alexandra I. na olympijských hrách

“When Alexander decided to compete in the Olympic Games and arrived in Olympia for this purpose, his opponents from amongst the rest of the Hellenes reacted because, supposedly, no barbarians but only Hellenes had the right to participate in the Games. Alexander, however, having proved his Argeian origins and having been judged as an Argeian by descent, competed in the stadion and finished almost simultaneously as the winner.”

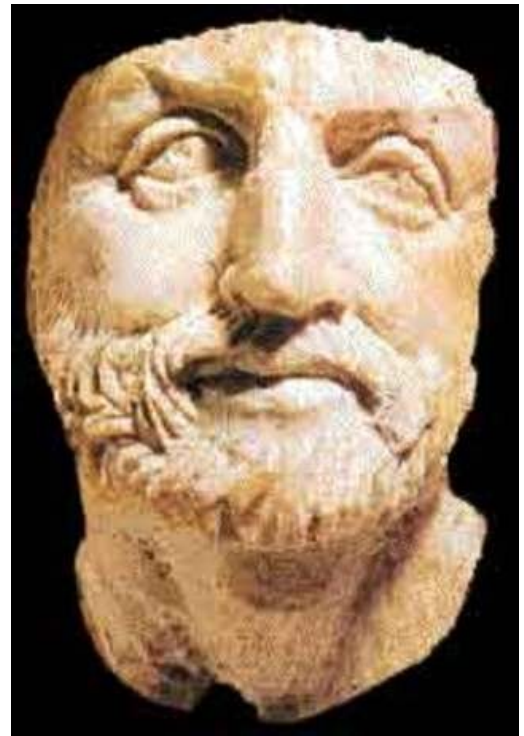
Herodotus 5.22.2 (ca. 430 BC)

Makedonští králové jako olympijští vítězové

- Archelaus (408 BC: tethrippon)
- Filip II. (356 BC: Keles, 352 & 348 BC: tethrippon)
- Ptolemaius I. – Berenike (314 BC: synoris)
- Ptolemaius II. – Arsinoe (261(?) BC: tethrippon(?))

Olympijská vítězství krále Filipa II.

Mount Kronos

Kladeos

21

22

24

25

26

27

28

29

30

31

Mount Kronos

10

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

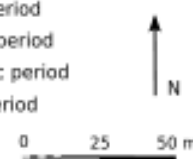
29

30

31

Sanctuary of Olympia

- Archaic period
- Classical period
- Hellenistic period
- Roman period

Makedonské OH

- hry byly ustaveny králem king Archelaem (413-399 BC) na počest Dia Olympského a Múz
- pořádali je i další králové jako např. Filip II. a Alexander Veliký

Politika krále Archeláa

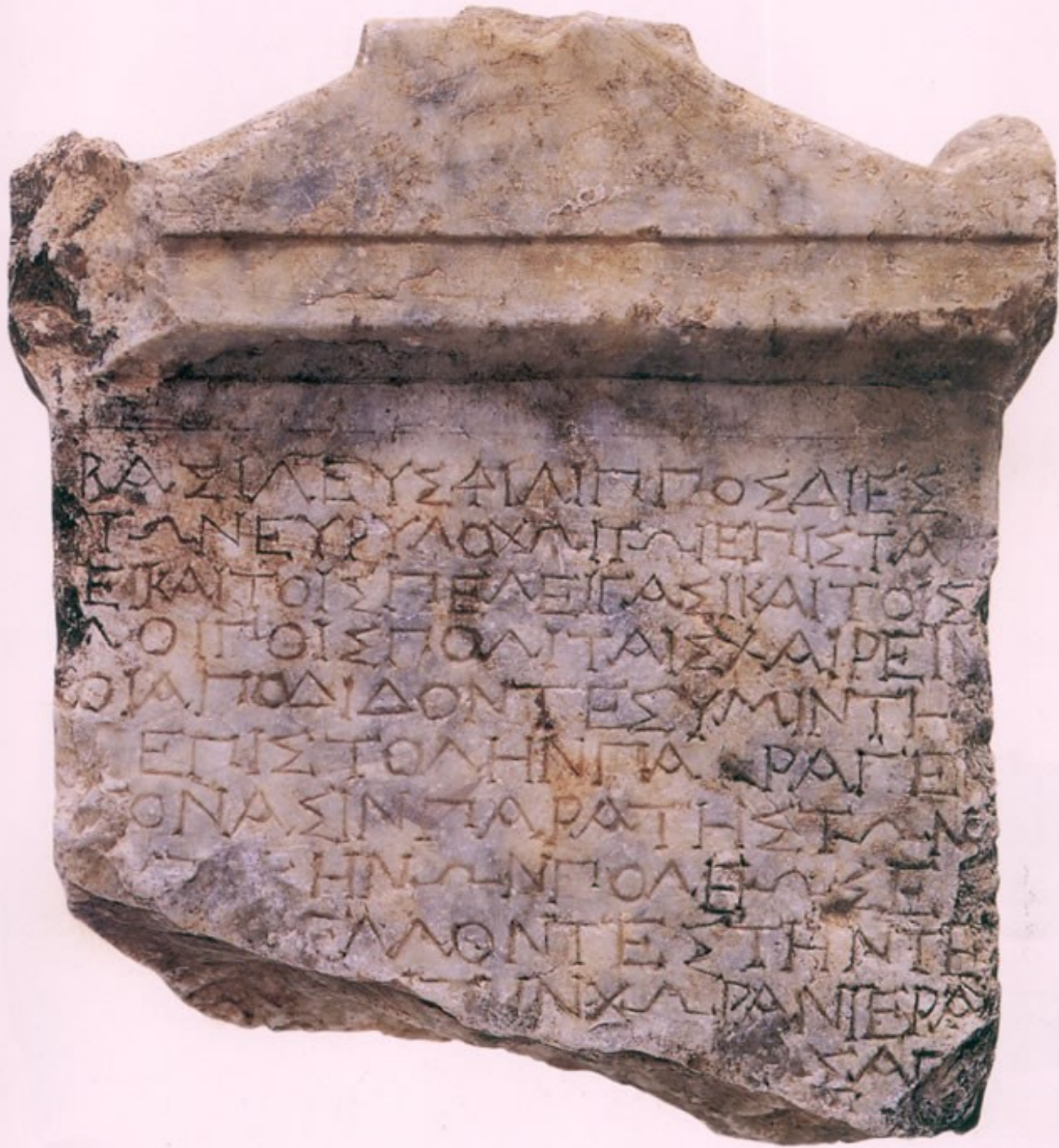
- hry založil po svém vítězství na olympijských hrách v *tethrippon* (408 BC)
- Mak. OH v **Dionu** byly vytvořeny i kvůli většímu spojení s jižními Řeky
- jeho hlavním cílem byla podpora a prosazení **olympijské ideje a řecké kultury** ve vlastní zemi

MOH vs. OH – rozdíly

- program zahrnoval sportovní soutěže i umělecké soutěže
- trvaly 9 dní
- pořádaly se v říjnu

Aigai či Dion? Kontradikce

- podle **Arriana** byly hry za vlády Archeláa i Alexandra Velikého pořádány v **Aigai**
- **Diodorus** zmiňuje **Dion**
- **Demosthenes** zmiňuje **Dion**
- **archeologické nálezy** objevily chrám zasvěceného Diovi
Olympskému stadion v **Dion**

ΡΑΣΙΛΕΥΣΑΙΛΙΠΠΟΣΔΙΕΣ
ΥΝΕΥΡΥΛΟΧΛΙΤΝΕΓΙΣΤΑ
ΕΚΑΙΤΟΙΣΠΕΛΕΙΓΑΣΙΚΑΙΤΟΙΣ
ΛΟΙΠΟΙΣΠΟΝΤΑΙΣΧΑΙΡΕΙΝ
ΘΙΑΠΟΔΙΔΟΝΤΕΣΥΜΝΗ
ΤΕΓΙΣΤΟΛΗΝΓΑΡΑΓΕ
ΘΝΑΣΙΝΓΑΡΑΤΗΣΤΑΝ
ΤΗΝΝΥΠΟΛΕΥΣΕ
ΕΛΛΟΝΤΕΣΤΗΝΤΕ
ΤΑΝΧΑΡΑΝΤΕΡΑ
ΣΑΓ

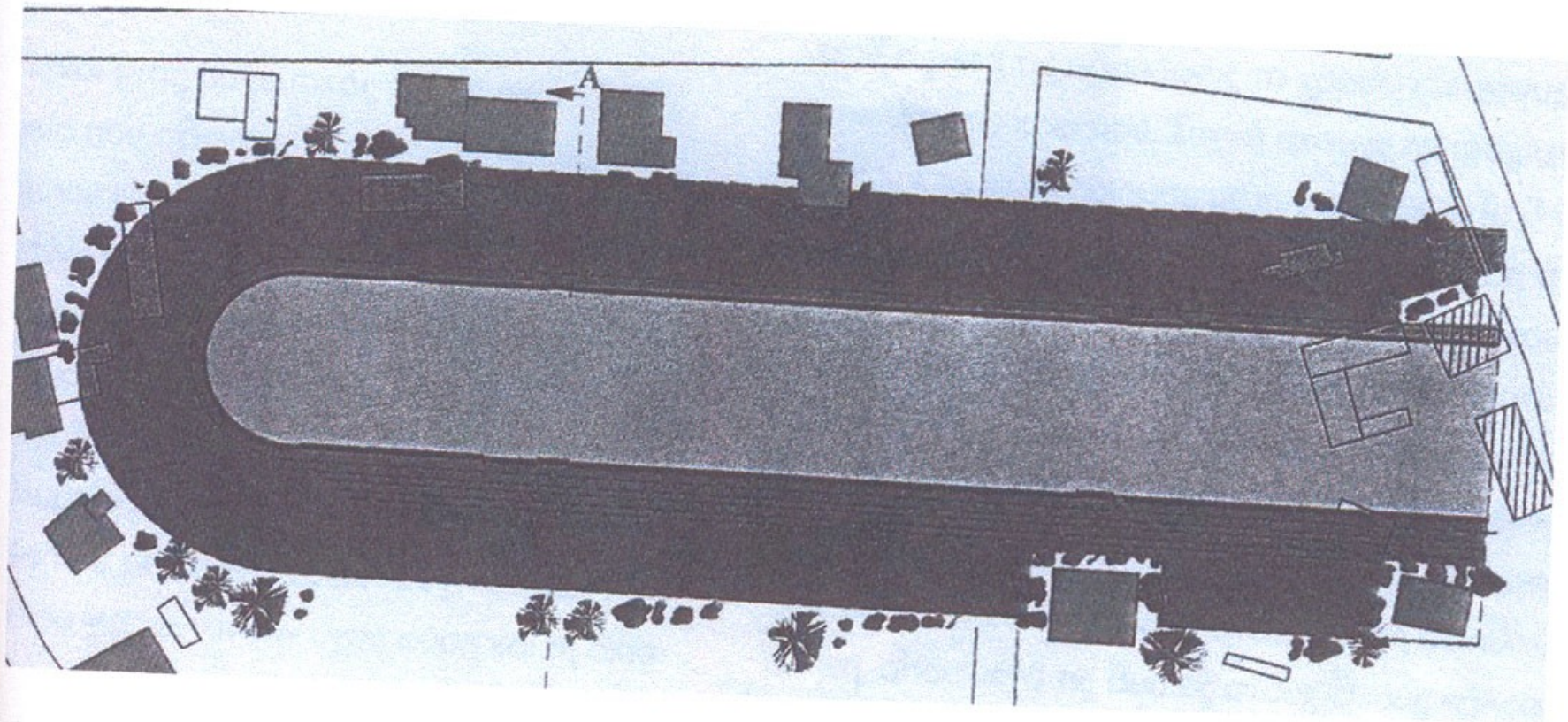

Stadion v Dionu

Olympijské hry v Beroea

- pořádány za vlády císařů Gordiana II. (238-244 AD) & Filipa Araba (244-249 AD)
- Dále také mezi léty 253-257 AD.

Beroea-atletické centrum

- **gymnasium**
- **gymnasiarchický zákon**
- **hry Koenon**
- **Olympia**
- **Olympia-Alexandreia**

Hry v makedonském Koenon

Olympijské-Alexandrejské hry

- byly kombinovány s Alexandreian v letech 242 a 246 AD
- Alexandrejské hry přímo odkazovaly na Alexandra Velikého a jejich jméno odhaluje jeho památku a kult, který přetrval

Zlatá medaile z Alexandreia-Olympia

BEROEA
DION

Shrnutí k MOH

- král Archeláus ustavil OH v Dionu ne jako “anti-Olympic Games” of Elis, ale k rozvoji olympijské ideje
- pořádány byly pravděpodobně v Dion, ne v Aigai
- olympiády v Dionu byly rozdílné od těch pořádaných Elidou
- místní MOH byly za císařství pořádány také v Beroea.
- OH v Beroea byly kombinované s Alexandrejskými hrami

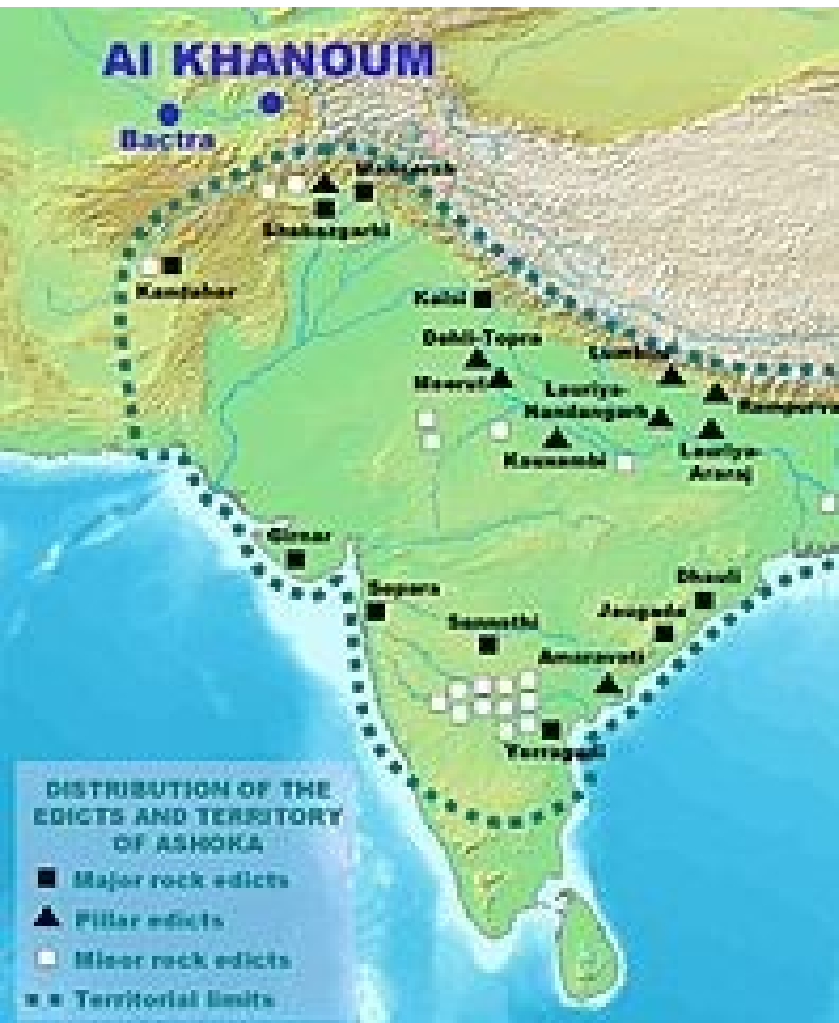
Hlavní charakteristika atletiky v helénistické a císařské periodě

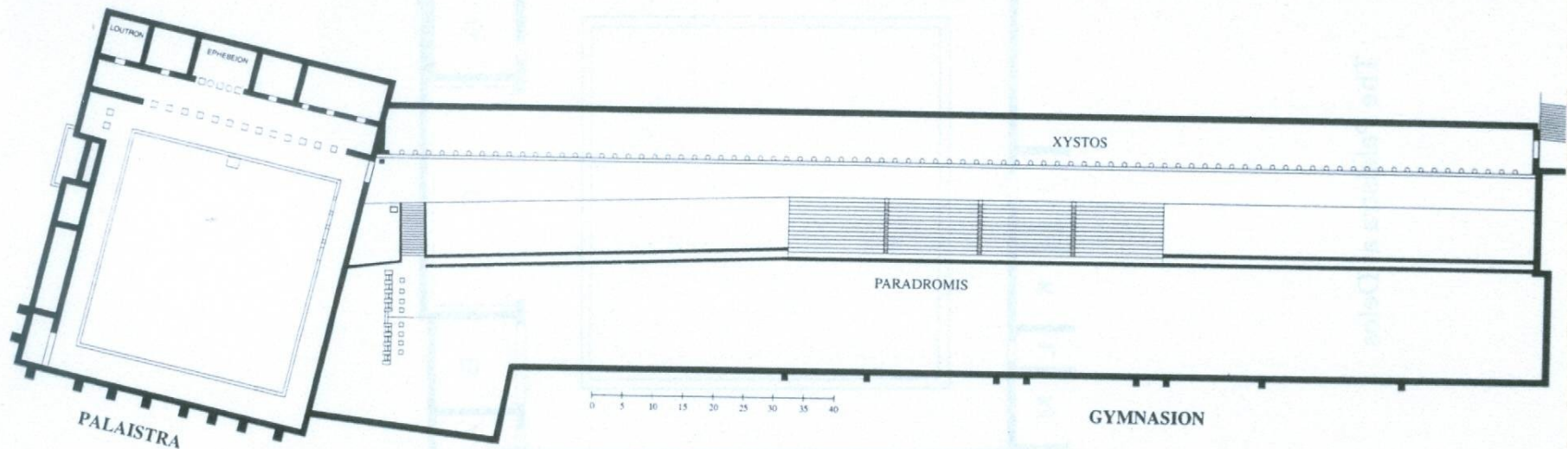
- 1) šíření atletických staveb (gymnasia, palaistry, stadia)
- 2) přijetí barbarů do řeckého gymnasia
- 3) šíření atletických her
- 4) profesionalismus v atletice
- 5) zdokonalení tréninkových metod; specializace atletů
- 6) sportovní ideál a římské sportovní diváctví

1) šíření atletických staveb

- Gymnasia existují ve 140 řeckých lokalitách
- Gymnasia byly centry řeckého života
- Gymnasia získala rostoucí počet území pro lekce
- Instituce efébie se rapidně rozšířila v celém helénistickém světě
 - efébie existovala dohromady na 124 místech

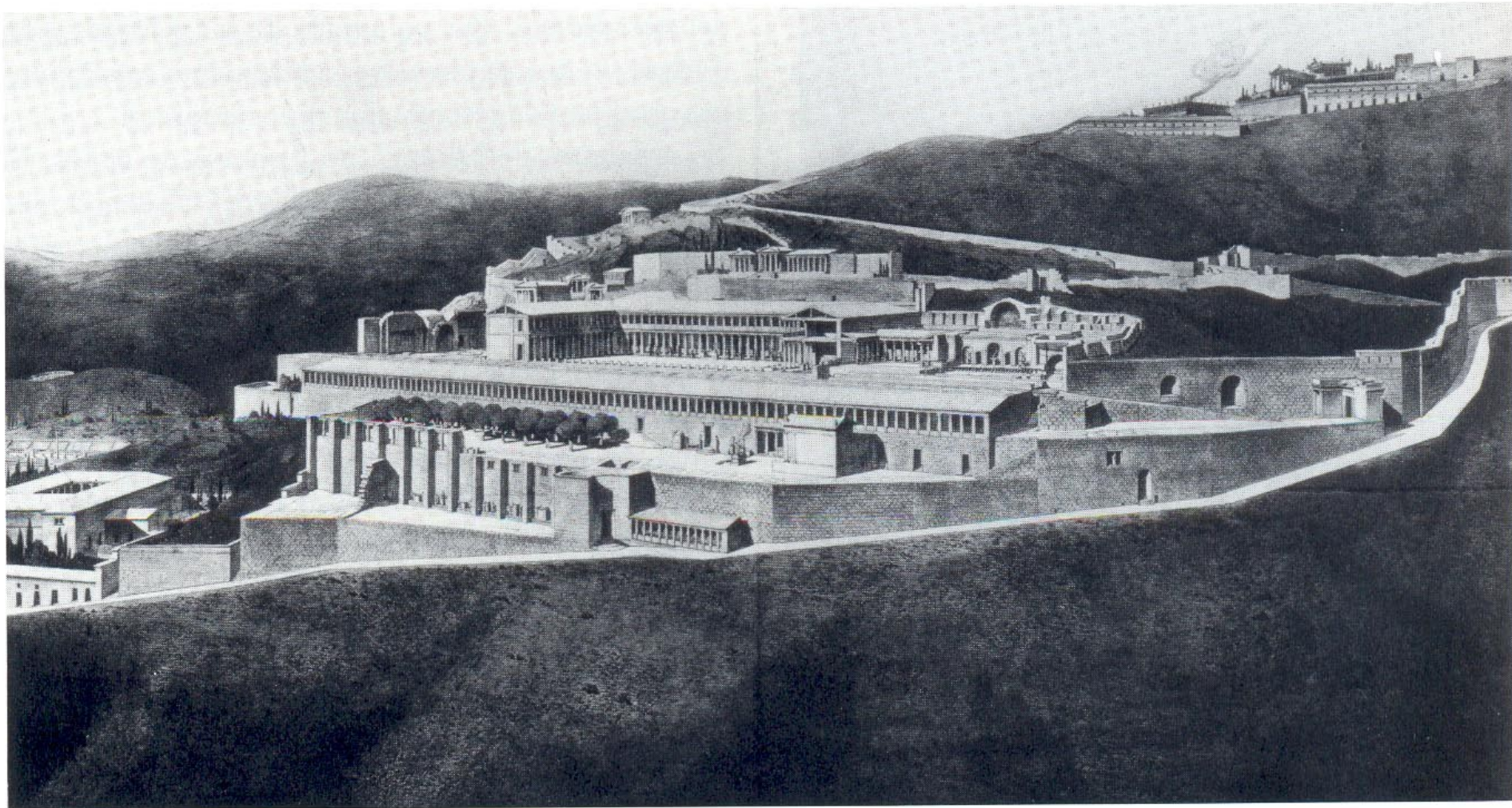
Gymnasium Ai Khanoum v Afganistanu

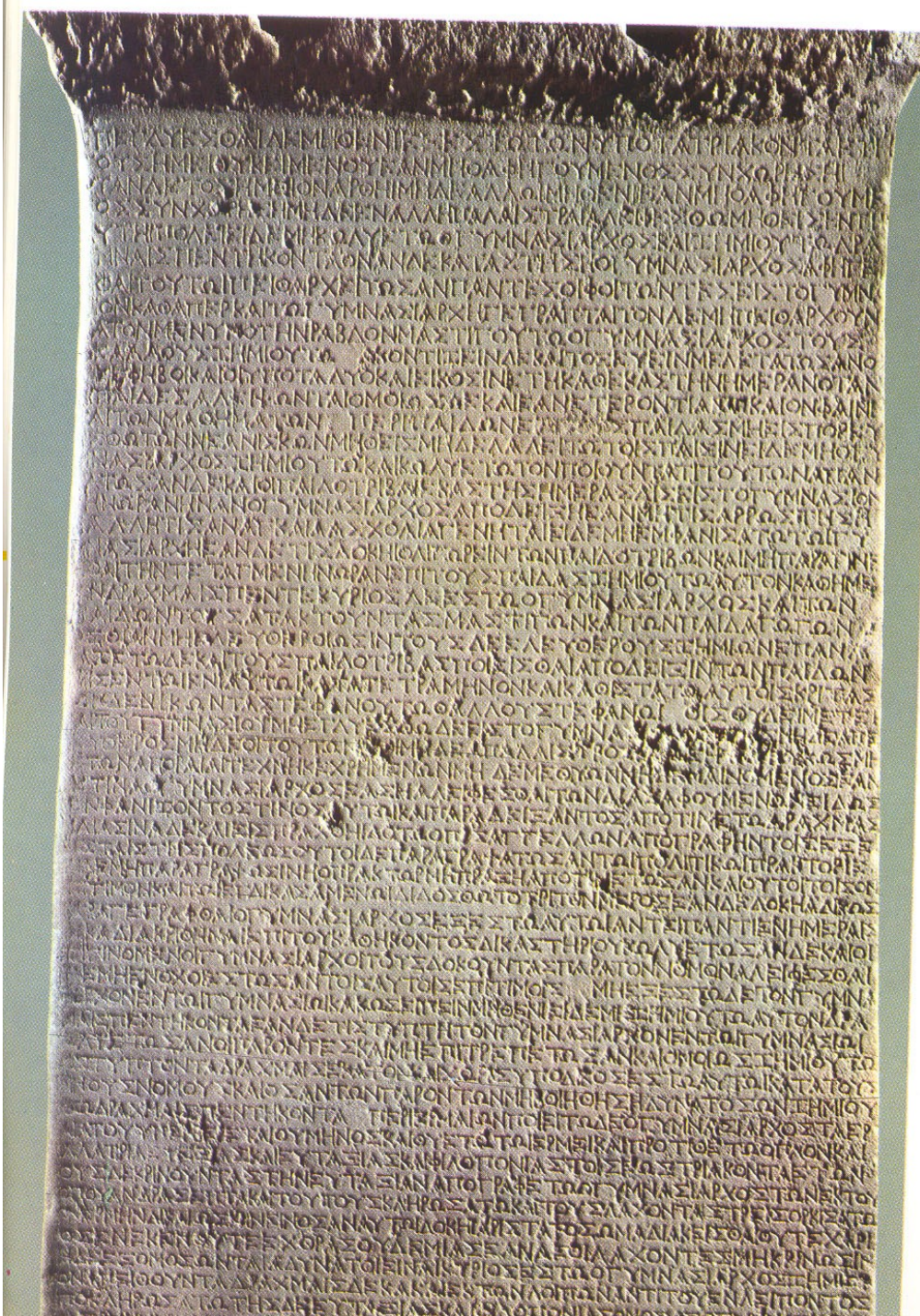

Priene

GYMNASIUM v Pergamonu

Gymnasiarchský zákon z Beroea (2. století BC)

- povinnosti gymnasiarchů
- aktivity
- povinnosti mládeže
- zákazy
- výdělek

Obsah a cíl instituce efébie

- vojenská příprava
- atletická příprava
- intelektuální výchova
- socializace
- zpolitizování

Gymnasiarch

- byl dohlížitelem v gymnasiu
- byl zodpovědný za zásobování olivovým olejem, organizování her, poskytování cen a placení učitelů
- autorita gymnasiarchy byla dána nejčestnějším a neušlechtilejším ze všech občanů

Efébský zákon Amphipolis

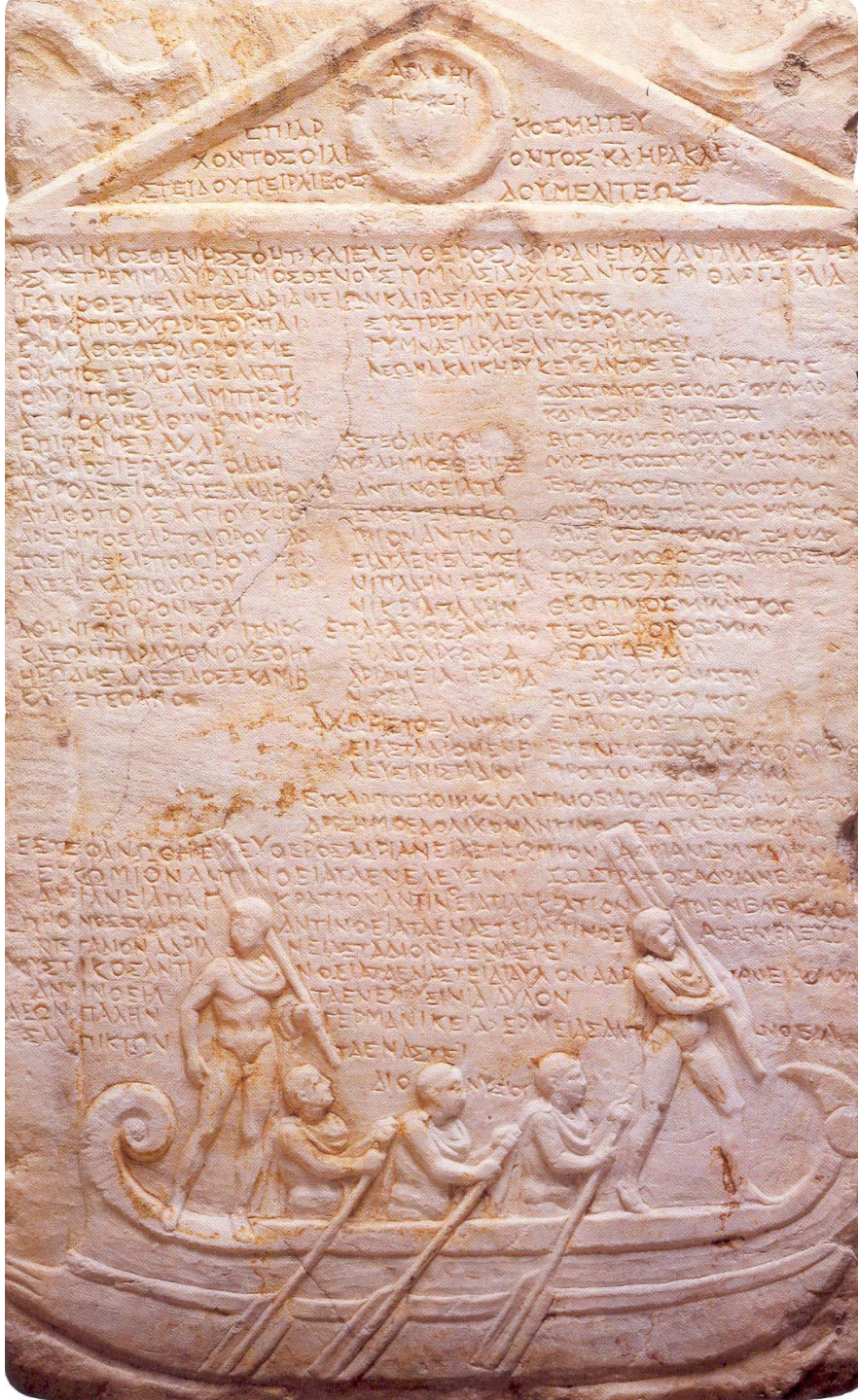

- trénink efébů
 - (lukostřelba, hod oštěpem, jízda na koni, ...)
- účast v soutěžích

2) přijetí barbarů do řeckého gymnasia

Helénistická a římská perioda

- V této době mělo vyloučení barbarů nadále sotva nějaký význam
- Anyone undergoing Hellenic education was also considered as Hellene irrespective of their origin.
- za císařství do gymnasia mohli vstoupit všichni, kdo měli římské občanství

Seznam efébů z Athén

Účast v athénské efébie

Date	Athenian	Foreigners	Total
119/8 BC	124	17	141
102/1 BC	102	36	138
39/8 BC	53	66	119
84/5 AD	80	157	231
169/0 AD	80	154	234
199/0 AD	94	104	198

od roku 125 do roku 21 BC zde bylo 208 cizinců, 28 Římanů, 43 Milétanů a 7 Féničanů (Follet's notes on prosopography)

Gymnasium na Délu

DÉLOS

- analýza seznamu efébů z let 166 až 94 BC (Mancinetti Santamaria)
- mezi 340 si povšimla jmen barbarů. 22 z nich jsou Římané, 48 z Východu (Sýrie, Foinicie).

Malá Asie

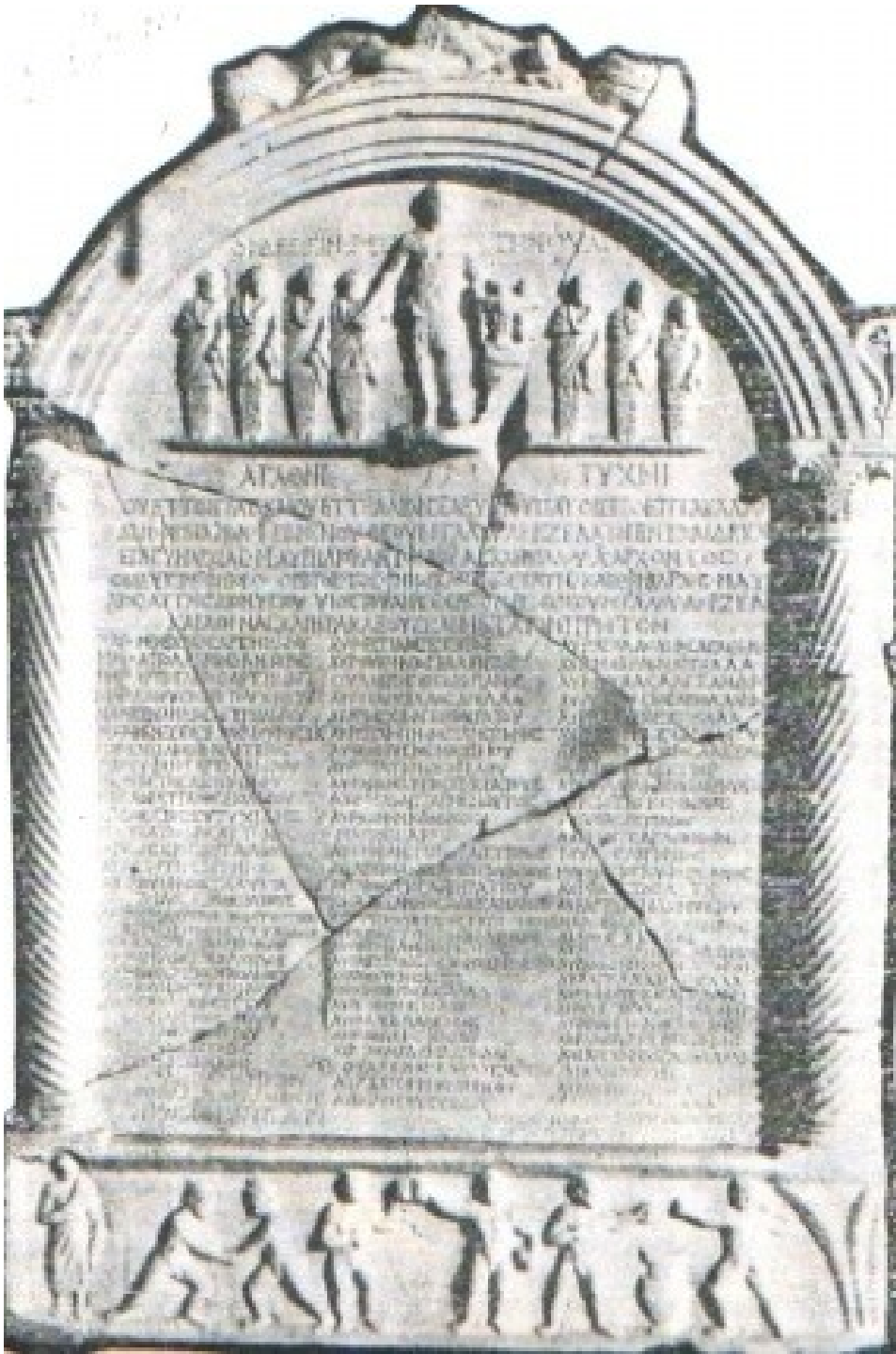
- **Pergamon**: ve 2. století BC Mysoi a Masdyenes byly přijati do efébie a sloužily v Pergamonské armádě.
- **Priene**: přístup do efébie byl volný pro paroikoi (πάροιχοι) a také Římany.
- **Iasus**: od 1. století BC zahrnoval efébský seznam i římská jména.

Makedonie

- **Kalindoia:** Podle Hatzopoulos-Loukopoulou zahrnoval efébský seznam mezi léty 69 a 98 AD romanizovaná jména (12%) a 17 římských jmen.
- **Edessa:** 27 efébů s římskými jmény.
- **Stubera:** z 266 efébů na efébském seznamu bylo 22 Římanů.

EGYPT

- **Alexandria:** v jednom zákonu (*Gnomon Idiou Logou*) bylo stanoveno, že Egyptán, který svého syna zaregistroval do instituce efébie mohl ztratit polovinu jeho majetku.
- **Alexandria:** helenizovaní židé navštěvovali gymnasium. Jedním gymnasiarchem byl Peršan a jiným byl Thrák.
- **Oxyrhynchus:** jedno egyptské jméno mezi jmény těch, kteří se chtěli účastnit efébie.

THRACE

ODESSUS

Z 221 jmen na 8 seznámech:

- 18 Romans
- 12 Asians
- 24 Thracians

THRACE

DIONYSOPOLIS

z 30 jmen:

- 2 Romans
- 3 Asians
- 5 Thracians.

Města povolující «barbary» v instituci efébia

- Athens
- Delos
- Pergamum
- Stubera
- Kalindoia
- Alexandria
- Theadelphia
- Priene
- Odessus
- Dionysopolis

Proč vstupovali «barbaři» do řeckého gymnasia

- gymnasia, oslavy a hry byly atraktivní pro ne-Řeky
- mnoha «barbarům» musela být k přijetí do gymnasia dáno řecké občanství
- Pro mnohé bylo dovolení vstupu do gymnasia umožněním získání vyššího sociálního statusu

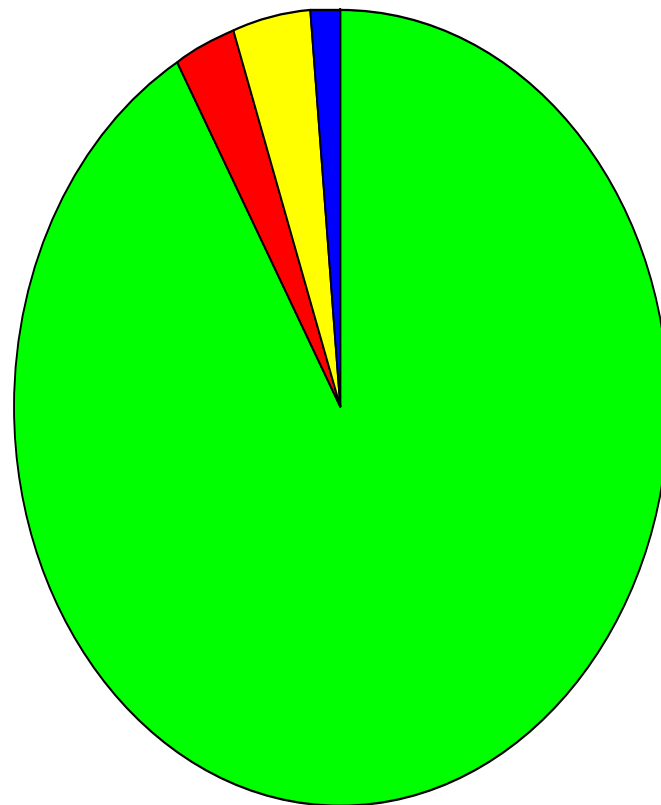
Helénská gymnasia «barbarů»

- **Židé**

- vzhledem ke 2. knize Makabejských, vysoký židovský kněz, Jason, podplacený Antiochem (175-164 BC) postavil gymnasium a uvedl instituci efébie židy na cestu řeckého života.

(Macabees II. 4.7-17)

barbaři na lokálních hrách HERMAIA OF GORGIPPIA

Z 226 jmen:

- Hellenes
- 7 Scythians
- 9 Sindians
- 2 Asians

Účast Hellénů a barbarů na atletických hrách

- **Isthmia:**
- **Olympic Games:** po římské nadvládě se Římané mohli účastnit i Olympic Games

Jména olympijských vítězů s národním významem

- Anouvion Egyptian
- Avrelios Phoevamon Egyptian
- Avrelios Helix Phoenix
- Magnos Libys Kyrenaios

Účast arménských králů na olympijských hrách

- “ekumenický” (?) charakter OH byl určen přítomností arménského prince Varazdata vítěze boxu v roce 369 či 385 AD.
- Arménští vědci věří také, že Trdat III Arsacid zvítězil v zápase v roce 281 A.D., ale to ještě není potvrzené.

3) šíření atletických her

A) Hry pořádané Alexandrem Velikým

- Soli (Cilicia)
- Memphis (Egypt)
- Tyre (Lebanon)
- Susa (Iran)
- Zadrakarta (Iran)
- Alexandria Ultima (Uzbekistan)
- Taxilia (India)
- Hydaspes river (India)
- Hyphasis river (India)
- Karmania (Pakistan)
- Ekbatana (Iran)
- Babylon (Iraq)

B) Helénistická perioda

- K šíření přispěly nové ekonomické, politické a sociální podmínky a skvělá reputace panhelénských her, a **ambice vládců helénistických států spojit svá jména s impozantními skutky.**
- Kdekoliv byly Řeky vytvořeny nové hry, tak také proklamovali jejich celonárodní uznání. Byly uznány jako *isopythia* nebo *isolymphia* hry
- Tyto hry byly charakteristické luxusem a snahou zabezpečit největší možný komfort pro diváky

C) císařství

Periodos v římských časech

- Olympic Games – Olympia
- Pythian Games – Delphi
- Nemean Games – Nemea
- Isthmian Games – Korinth

+

- Heraia-Argos
- Actia – Nikopolis
- Sebasta – Naples
- Capitolia – Rome

- během císařství byly hry znásobeny. Mnoho jich bylo pojmenováno po panhelénských hrách (**Olympia, Pythia...**)
- města začala lichotit římským císařům a hry pojmenovávalo po jejich jménech jako např. **Augusteia, Hadriania, Severeia** ad.
- pochlebování dosahovala města více privilegií

Atletické hry v Thrákii během císařství

- hry k poctě řeckých bohů
 - Appolon – Pythia
- hry k poctě polo-bohů a thráckých bohů
 - Nymphes, Asklepeus, Darzalas, Kendrisus
- hry k poctě římských císařů
 - Septimius Severus, Caracallas, Heliogavallus

Filippopoliské atletické hry

- Pythia
- Alexandria Pythia nebo Alexandria
- Kendreisia Pythia nebo Kendreisia

Filippopolisské mince

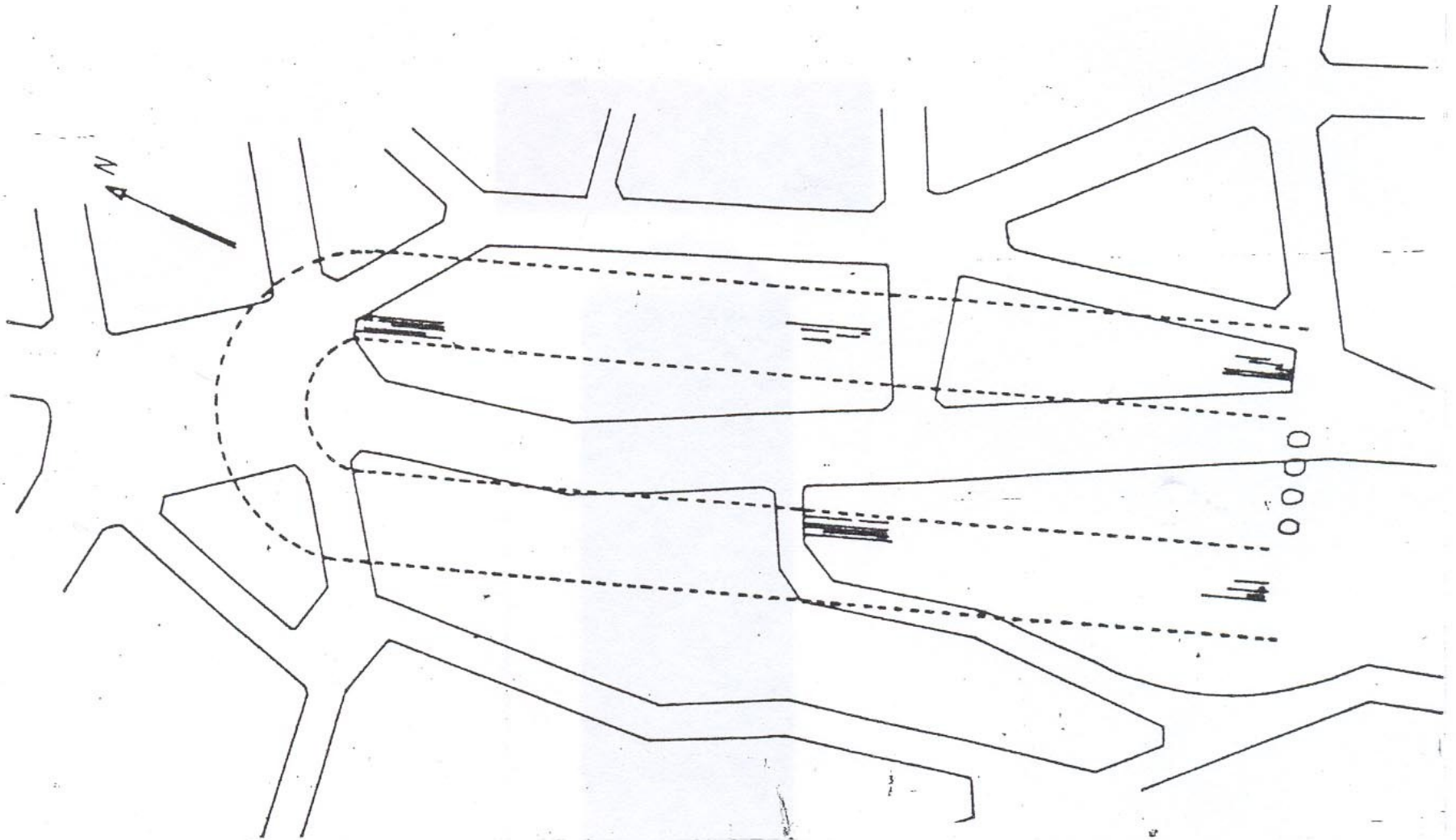

Filippopolisský stadion

stadion

Perinthuské atletické hry

- Pythia
 - Actia
 - Actia Pythia
- Heracleia Pythia
 - Severeia Theia
- Hepidemia Sevirus II
 - Philladelphia

Perinthuské mince

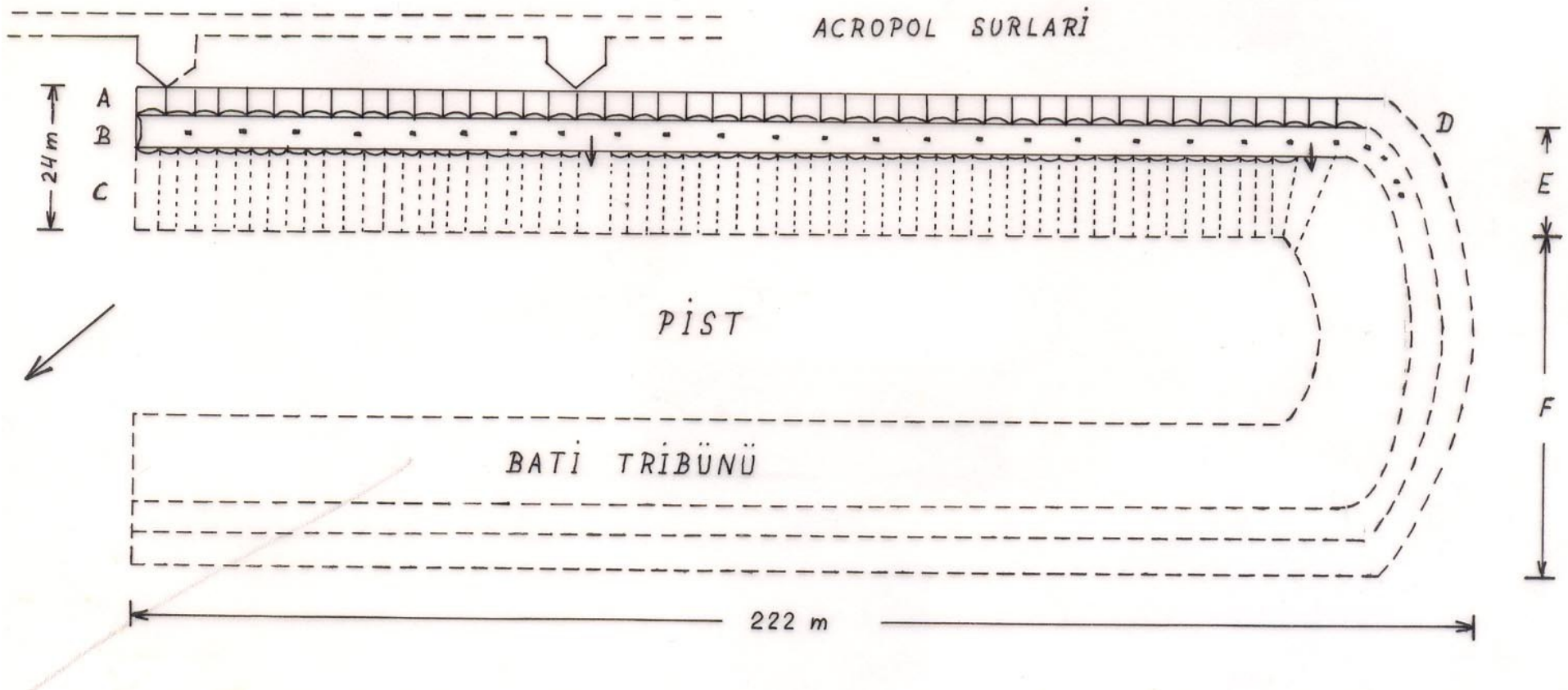

**HEPEDEMIA
SEVERUS II OF
PERINTHUS
NEOKOROI**

Perinthuský stadion

stadion

Atletické hry v Byzanci

- Antoninia Sevasta
- Sevasta
- Alexandraia Sevasta

Byzantská mince

**ANTONINIA BYZANCE'S
SEVASTA**

Anchialuské hry

- **Severia Nymphia**
- **Nymphia**

Odesské hry

- Hermaia
- Darzalia

4) profesionalismus v atletice

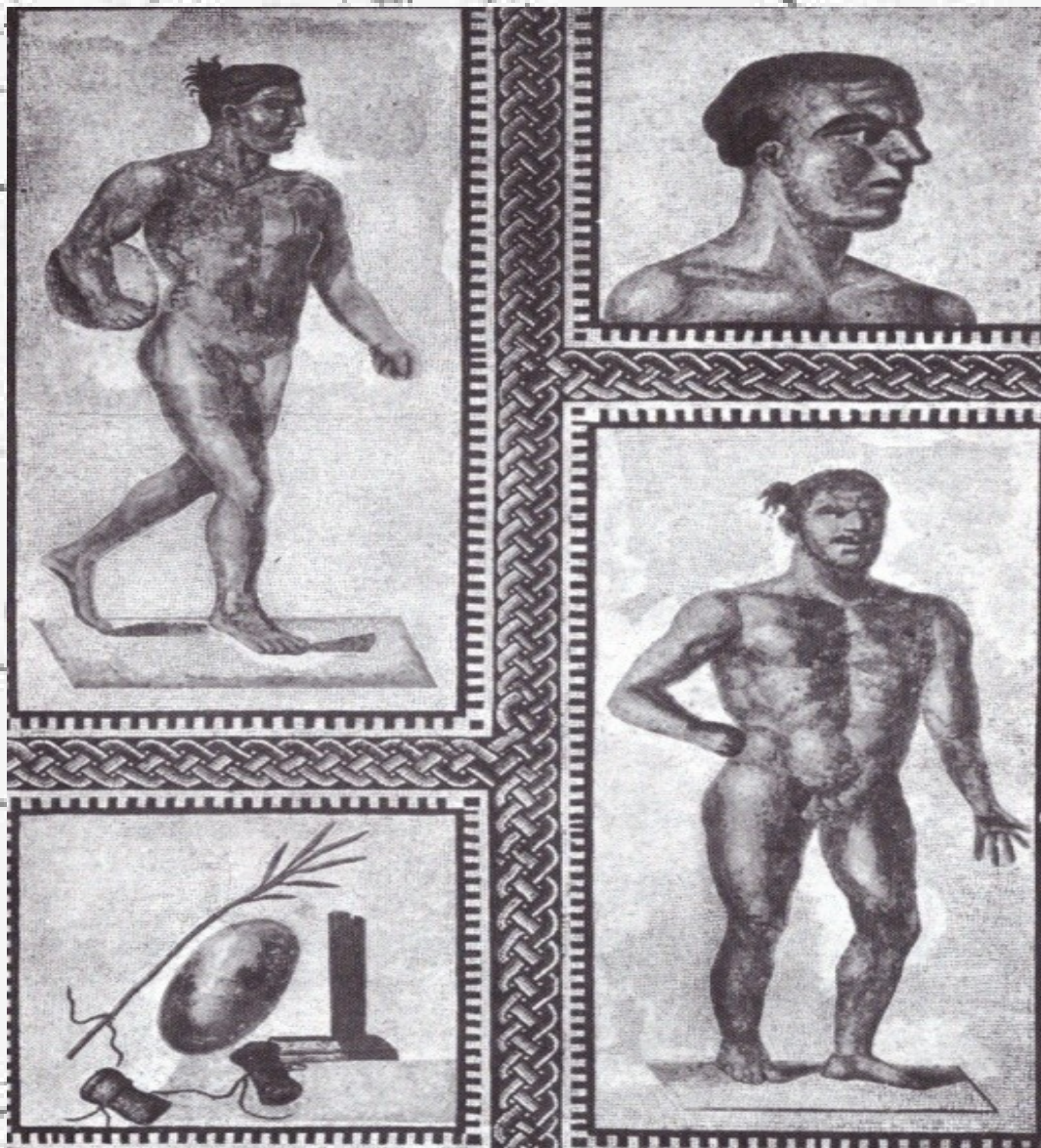
Mozaika, Batten Zammour, severní Afrika, 4. století AD

profesionální áθληταί

- *Cirri*

Papyrus z Hierapolis

- 253 – 268 po Kr.
- vláda císaře **Galliena**

„Vítěz ‚svatých her‘ dostával císařskou pensi zvanou ‚obsonia‘, která činila 180 až 200 drachem měsíčně. Kromě toho mohl mít ještě dvě i více dalších pensí za jiná vítězství. Dále se za dvě vítězství dosažená v rozmezí čtyř let dávaly zvláštní odměny dvou talentů a 3900 drachem.“

- **X** pracovníci na stavbě kolonády 4 drachmy denně
- **X** průměrná mzda byla 1 drachma denně

Sochy vítězů

Římští olympijští vítězové

- Gaeos Romaios (72 BC)
- Gnaeus Markius Romaios (5 & 9 BC)
- Tiberius Claudius Nero (4 BC)
- Germanikus Caesar (17 BC)
- Tiberius Claudius Patrovius (57 BC)
- Leucius Domitius Claudius Neron (67 AD)
- Lucius Minicius Natalidus (129 AD)

Olympijští vítězové aristokratického původu v císařské periodě

- Marcus Aurelius Asclepiades
- Marcus Aurelius Demetrius
- Aelius Aurelius Menandrus
- Tiberius Claudius Rufus
- Marcus Aurelius Thelimitres
- Tiberius Julius Septimius

Finanční podpora atletům

- **Alexandria** – Zenon najal Ptolemaia na trénování mladého atleta Pyrra (257 B.C.)
- **Ephesus** – město Ephessos dotobalo mladé atlety (300 B.C).
- **Alexandria** – král Ptolemaios sponzoroval atleta Aristoníka
- **Athletic Guilds** – ?

Privilegia atletů

- osvobození z vojenské služby (billeting)
- kompletní imunita z liturgie
- osvobození od daní
- penze
- ...

Cechy/ synody

- sdružovaly *ἀθληταί* z povolání
 - *pankratisty*, boxery a zápasníky
- především na východě říše
- sochy *ἀθληταί*
- od 1. století př. Kr. spolek sdružující elitní sportovce
 - panhelénských her
- role Olympie

Úředníci v atletických gildách

- nejvyšší kněz
 - xystarches
 - sekretář
- lékař (archiater)

Atletické cechy

- Cech ekumenických atletů
- Cech posvátných atletů (*hieronikai*)
- Héraklův cech v Sardech
- Svatý cech z Xystu
- *Sympas Xystos*
- Posvátný cech toulavých atletů zasvěcený Héraklovi

Řím

- **Herkulův cech**

- 2. století
- nejvýznamnější
- *curia athletarum* – spolková místnost
- *ξυστάρχαι, archiereové*
 - funkce představeného lázní římských císařů (1 rok, Traianus)
- novinky a úpravy v pravidlech
- **př.:**
 - T. Flavius Archibius z Alexandrie
 - P. Ailius Alkandridus ze Sparty
 - M. Aurelius Damostratos Damás ze Sard

5) zdokonalení tréninkových metod; specializace atletů

- tréninková metoda: čtyřdenní cyklus/ systém

trenéři

- **Paidotribes** (tělesný trenér)
- **Gymnastes** (trenér profesionálních atletů)
- **Aleiptes** (pomazávač)

- **gymnastes** a **paidotribes** spolupracovali a praovali společně.
- **gymnastes** měl širší vzdělání v umění tréninku a rozhodoval o detailech programu, zatímco **paidotribes** je zaváděl, pomáhal při progresu atleta a dával mu praktické vodítka a rady.

Specializace atletů

- atleti obvykle preferovali specializaci v jednom těžkém sportu (palé, pygmé či pankration) a brali sport jako svou profesi
- cestovali od soutěže k soutěži a sbírali peníze a finanční odměny
- výsledkem toho bylo odrazení těch, kteří neměli ani čas ani dispozice soutěžit s nimi, kteří byli na profesionální úrovni

Úpadek atletiky v době císařství?

- N. Gardiner a H. Harris – ano
- současné odhady zmiňují počet známých her římského východu na 500

Proč řecká atletika nezakořenila v římském světě?

- důvody:

- participace členů vyšších tříd na řeckých hrách nebyla, hry byl jen pro otroky a osvobozené muže
- zbytečnost atletického tréninku pro válečné aktivity
- Římané byli také zdrženliví k řecké kultuře, protože gymnasium spojovali s zženštilostí a nesmrtelností
- představa, že praktikovat sport je „školou neřesti/nectnosti“, zvláště pro mladé lidi, jelikož to mělo atribut negativního relaxačního vlivu na mládež

6) sportovní ideál a římské sportovní diváctví